

**ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2**

รุ่งนภา เหล่าเทพ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารงานและงานวิชาการ และด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครู ในโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .990 ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยค่า t-test สำหรับประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยค่าความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe' Post hoc Comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 100 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 10-20 ปี และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี ตามลำดับ
2. ครูมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านภาวะผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ ลักษณะอันพึงประสงค์ ครู

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กำหนดให้การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 5) สถานศึกษาถือเป็นหน่วยทางการศึกษาที่สำคัญ ทั้งนี้การที่สถานศึกษาจะสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเช่นกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ และการที่ผู้บริหารจะสามารถพัฒนางานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอันจะนำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสำเร็จของการบริหารงานด้วยการมีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม ที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และที่สำคัญคือ การสร้างศรัทธาในตัวเองให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงาน ดังแนวคิดของจุงและแมกกินสัน (Chung and Magginson) ที่เสนอว่า คุณลักษณะของผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่สามารถทำให้การทำงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (Kae H. Chung and Leon C. Megginson, 1981, p 120)

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้คุณลักษณะทางวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์บริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งนี้ต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารงานและงานวิชาการ และความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี (ฮานันย์ นาวันพัฒนรัตน์, 2554, หน้า 1)

จากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นแรงจูงใจและผลักดันให้ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ว่ามีคุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์เช่นไรที่เหมาะสมต่อการบริหารงานในยุคของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ในขณะนี้ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทาง หรือคู่มือในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา และนำผลของการวิจัยเป็นข้อมูล สารสนเทศ ในการพัฒนาตนเองในสายงานบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนในโรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 122 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ได้แก่ ครูโรงเรียนในโรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 100 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยการใช้ตาราง Krejcie และ Morgan

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน บุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารงานและงานวิชาการ และด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Congruence (IOC) และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .990 โดยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อย ที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ 5,4,3,2 และ 1 แบ่งเป็น 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่า ร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test

4. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe' Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

1. ครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี
2. ครูมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารงานและงานวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านภาวะผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูชายมีความพึงพอใจในระดับสูงกว่าครูหญิง
4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบุคลิกภาพ สูงกว่าครู

ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 – 20 ปี ส่วนครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี ไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2” พบประเด็นสำคัญจะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ครูมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญ ที่จะบริหารจัดการศึกษาอันเป็นพื้นฐานแก่คนส่วนใหญ่ของประเทศ จึงควรมีภาวะผู้นำหรือสร้างภาวะผู้นำให้บังเกิดขึ้นเพื่อนำพาบุคลากรในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะดำเนินงานการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและการดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการบริหารงานโดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ยึดหลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน โดยการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรอบคอบในการตัดสินใจ สามารถสร้างทีมงานที่ดีได้ โดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549) ที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพ ว่า ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง สามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังที่ธานันย์ นาวินพัฒนรัตน์ (2554, หน้า 1) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้คุณลักษณะทางวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์บริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย สุทธิศาสตร์ (2550) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนของคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 พบว่า ครู อาจารย์มีความคิดเห็นต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ผู้วิจัยอภิปรายในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ครูมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้บริหาร มีบุคลิกภาพที่ดี เช่น การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงที่กำหนด และสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นแบบอย่างของผู้ใต้บังคับบัญชาได้ ดังที่ อัญชลี โพธิ์ทอง (2555ข, หน้า 40) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือทุกสิ่งทุกอย่างที่รวมกันขึ้นเป็นตัวบุคคล เช่น รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง กิริยามารยาท การแต่งกาย การแสดงออก การพูด การคิด ความรู้สึนึกคิด ทักษะคติ ความต้องการ อารมณ์ ความสนใจ เป็นต้น โดยลักษณะของบุคลิกภาพที่ดีแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ บุคลิกภาพทางกาย บุคลิกภาพทางอารมณ์จิตใจ และบุคลิกภาพทางวาจา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร (2552) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวันชัย สุทธิศาสตร์และคณะ(2550) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก

1.2 ครูมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการบริหารงานโดยมีการวางแผน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำองค์กรที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาให้สำเร็จ และบรรลุตามเป้าหมาย สามารถคาดคะเนทิศทางของโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวพร้อมทั้งวางแผนเพื่อแก้ปัญหาและผลักดันให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมต่างได้อย่างราบรื่นบรรลุตามเป้าหมายที่ทางโรงเรียนต้องการ และยังมีส่งเสริมพัฒนาการบริหารจัดการดำเนินการให้ผู้เรียนทุกคนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2529, หน้า 124-128) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผู้ตามเกิดความศรัทธาในตัวผู้นำสามารถกระตุ้นโน้มน้าวใจให้ผู้ตามทำงานโดยมุ่งความสำเร็จขององค์การมากกว่าประโยชน์ส่วนตนเอง ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2546, หน้า 121-126)

ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการเป็นผู้นำ มีหน้าที่ที่จะต้องทำให้งานในหน่วยงานของตนได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อความสำเร็จขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารต้องทำหน้าที่แนะนำ สั่งการ เสริมสร้างแรงจูงใจ และสร้างเงื่อนไขต่างๆ ที่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ตั้งใจทำงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามต้องการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ซึ่งสามารถสร้างขึ้นมาได้โดยการเปิดใจให้กว้าง และแสวงหาความรู้ ข่าวสารใหม่ๆ อยู่เสมอการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์จะทำให้เป็นผู้มองเห็นทิศทางในอนาคตขององค์กรและ นำพาองค์กรไปสู่จุดหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนินาถ ชิงช่วง (2556) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครู เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก

1.3 ครูมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการบริหารงานและวิชาการ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเน้นการทำงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีการวางแผนการดำเนินการที่ดี และมีการติดตามการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังมีการให้ความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นคำแนะนำ และการสอนงาน เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และเสร็จทันเวลา อีกทั้งผู้บริหารยังมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสารหรือใช้ในการสั่งงานครูได้อย่างสะดวกและรวดเร็วและทันทั่วถึง มีอินเทอร์เน็ตไร้สายที่ครอบคลุม มีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในด้านการสอนและการบริหาร จึงทำให้การปฏิบัติงานมีความสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2546, หน้า 121-126) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพต้องมีความรู้ความเข้าใจทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ในด้านการบริหารการพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษา การใช้พัฒนาบุคลากร เพราะการมีความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศของบริหารสถานศึกษาจะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของไพรัตน์ สุขสมบูรณ์ (2553) ศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานและวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.4 ครูมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนโรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรู้เรื่องระเบียบวินัยใน

การบริการงาน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีความรู้ในเรื่องระเบียบการบริหาร ทำให้สามารถบริหารจัดการได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนการบริหารงาน ส่งผลให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกิดการเรียนรู้ และปรับกระบวนการในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ และรักษาวินัยอย่างเคร่งครัด ดังที่ รัตนา อนันตชาติ (2550, หน้า 10-11) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจเรื่องงาน ผู้บริหารโรงเรียน อันเป็นหน้าที่รับผิดชอบของตน กล่าวคือ นอกจากมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักการบริหารการศึกษาแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนควรจะต้องรู้ เข้าใจถึงภารกิจหรือขอบข่ายของงานที่ตนรับผิดชอบ เพื่อผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินงานตามทิศทางที่วางไว้ เพื่อให้งานนั้นบรรลุผลตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจินดา พุ่มสกุล (2555) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ ด้านบริหารจัดการที่ดีและภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนโรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านภาวะผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูชายมีความพึงพอใจในระดับสูงกว่าครูหญิง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูชายมีทัศนคติที่ดีกว่าครูหญิง โดยอาจมองจากลักษณะของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ที่ดีและกว้างไกล มีการวางแผนก่อนการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานใหม่ๆ อีกทั้งความกล้าคิด และความกล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของการทำงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ยึดหลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน ศิลปะและความสามารถของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น โดยวิธีการต่างๆ ให้คนอื่นทำตามด้วยความสมัครใจและสมเหตุสมผล ดังที่ อัญชลี โพธิ์ทอง (2555, หน้า 102) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) คือ ศิลปะหรือความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะจูงใจหรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนาจการโดยใช้กระบวนการสื่อความหมายให้ร่วมใจกับตน ดำเนินการจนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารแตกต่างกัน

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนโรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการ

ปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-20 ปี อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติในการมองผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับทักษะในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจากการสั่งสมทักษะการปฏิบัติงานเกิดความชำนาญ เพราะครูที่มีประสบการณ์น้อย จะมองการปฏิบัติงานของผู้บริหารเป็นแบบอย่าง เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงาน และเรียนรู้ขั้นตอนการปฏิบัติงานจากผู้บริหาร ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า จึงมีทัศนคติที่ดีกว่า ดังที่ นุศรา ทองรอด (2545) อ้างถึงใน อัญชลี โพธิ์ทอง (2555ก, หน้า 71) กล่าวว่า ในแต่ละองค์กรมีบุคลากรที่มีคุณลักษณะทั้งด้านอายุ ความสามารถและศักยภาพในการทำงานแตกต่างกันไป จึงยากที่จะบริหารความแตกต่างเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร ยิ่งไปกว่านั้น ถ้าท่านเป็นผู้บริหารรุ่นเก่า (Boomer Generation) ก็ยังรู้สึกที่ไม่เข้าใจคนรุ่นใหม่ (Generation X, Generation Y) และ ดังที่กานต์พิชชา เก่งการช่าง (2556) กล่าวว่า ประชากรกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายกำลังมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นทรัพยากรบุคคลในองค์กรแห่งยุคสมัยปัจจุบันองค์กรต่างๆ จำเป็นจะต้องรับรู้และเข้าใจถึงทัศนคติ พฤติกรรม ตลอดจนความต้องการของประชากรกลุ่มนี้ว่ามีคุณลักษณะเด่น หรือคุณลักษณะที่แตกต่างจากประชากรในกลุ่มเจนเนอเรชั่นอื่นๆอย่างไร เพื่อนำมาปรับปรุงและเตรียมแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลขององค์กรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ เพื่อให้สามารถจูงใจ และดึงความสามารถและศักยภาพของประชากรกลุ่มนี้ ไม่ว่าจะเป็นความคล่องตัวในการเรียนรู้และการทำงาน การเรียนรู้ได้เร็ว ความสามารถในการปรับตัวได้ดีในสถานการณ์ต่างๆ ความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จ ความสามารถด้านเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร และรักษาไว้ซึ่งความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานหนุ่มสาวรุ่นใหม่ต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในภาพแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูผู้สอนแต่ละประสบการณ์การทำงานมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารต่างกันเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านคุณธรรมจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. **ด้านคุณลักษณะส่วนตัว** ควรมีการสร้างเสริมความกระตือรือร้นในการบริหารงานให้มีความคล่องตัว พร้อมทั้งมีการพัฒนาทางด้านอารมณ์ให้มีความมั่นคงทางอารมณ์มากยิ่งขึ้น อาจใช้รูปแบบจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาคุณลักษณะบุคลิกภาพโดยรวมของผู้บริหาร ซึ่งอาจจะส่งผลผู้บริหารเป็นที่ยอมรับและได้รับการเชื่อถือจากชุมชนและหน่วยงานเครือข่ายเพิ่มมากขึ้นก็ได้
2. **ด้านภาวะผู้นำ** ควรมีการพัฒนาในรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่เพื่อนำความคิดที่หลากหลายมาปรับเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม และควรมีการจัดประชุมสัมมนาองค์กรต่างๆ หรือเครือข่ายต่างๆ ที่มีส่วนร่วมให้มีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรให้บรรลุเป้าหมายด้วย เปรียบเสมือนหนึ่งเป็นเจ้าขององค์กร และควรมีการจัดอบรมในเรื่องเชิงคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร เพื่อที่ผู้บริหารเองจะได้มีการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น
3. **คุณลักษณะด้านการบริหารงานและงานวิชาการ** ควรมีการจัดอบรมผู้บริหารเกี่ยวกับการวางแผนการบริหารงบประมาณ เพื่อที่จะได้พัฒนาในด้านการวางแผนงบประมาณถึงลำดับความสำคัญในการใช้งบประมาณในแต่ละเรื่อง เนื่องจากงบประมาณเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการองค์กร และผู้บริหารเองควรจัดครูและบุคลากรของโรงเรียนพร้อมทั้งนักเรียนได้ไปศึกษาดูงานภายนอก เพื่อจะได้นำความรู้ที่ไปศึกษานั้นกลับมาพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของทางองค์กร
4. **ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน** ผู้บริหารควรสอดคล้องคุณลักษณะครูและบุคลากรอย่างใกล้ชิด อาจโดยการทักทายหรือพูดคุยเป็นครั้งคราว เพื่อบุคลากรและคณะครูเกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดติดตามงาน เพื่อที่จะได้ปรับปรุงและแก้ไขงานได้อย่างทันท่วงที เมื่องานเกิดมีปัญหา และพิจารณาการสร้างความขวัญและกำลังใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานอย่างยุติธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยคิดถึงประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร ในโรงเรียนสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา เขตอื่น ๆ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างกว้างขวาง
2. ควรมีการศึกษาวิจัย ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในสังกัดอื่น ๆ เช่น สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรศาสนาและองค์กรอื่น ๆ เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่หลากหลายมากขึ้น
3. ควรมีการศึกษาวิจัย ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของหน่วยงานหรือชุมชนอื่น ๆ เช่น ทัศนะจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ท้องถิ่น จากผู้ปกครองและนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กานต์พิชชา เก่งการช่าง. (2556). เจนเนอเรชันวัยกับความท้าทายใหม่ในการบริหารทรัพยากรบุคคล. วารสารสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ (ปีที่2). สาขาวิชบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : นครปฐม.
- จินดา พุ่มสกุล. (2555). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชนินาถ ชิงช่วง. (2556). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- เต็มสิริ ทิพย์จันทา. (2553). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กรณีศึกษา:โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. (2529). หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. ศูนย์การพิมพ์ : กรุงเทพฯ.
- พีรณันต์ สุขสมบูรณ์. (2553). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร. (2552). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- รัตนา อนันตชาติ. (2550). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันชัย สุทธิศาสตร์และคณะ . (2550). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์เขต 2. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.

- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2553). **หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา:ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). **คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2555ก). **การบริหารงานบุคลากรและนิเทศงาน**. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2555ข). **การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน**. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). **ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ**. วารสารบัณฑิต : มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ฮานันย์ นาวินพัฒนรัตน์. (2554). **คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่รัฐการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1,2 และ 3**. สารนิพนธ์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Kae H. Chung and Leeno C. Megginson. (1981 p 120). **Organization Behavior Development Managerial Skills**. New York : Harper and Row Publishers.